

तान विरोधदति पुष्पवाणानां यन्मार्दवं मरुताश्च जलसंसर्गाद्य
च्छैत्यं तयोर्भेददाहलक्षणे क्रिये विरुद्धे तयोरभिधानात् तयोश्च
क्रिययोर्वा विरोधिनी क्रिया क्षतार्चिषोरवतानालक्षणास्याः
कामोद्रेकप्रतिपादनाभिधानात् तथा चोक्तं गुणस्य च क्रिया यावा
विरुद्धान्यक्रियाभिधा । याविशेषाभिधानाय विरोधन्तं विदुर्य
थेति ॥ ६३ ॥

मृदुभिरित्यादि । समुद्रान्तिके सीतास्मरणात् रामस्य कामा भ०
वस्थामाह मदनोमृदुभिरपि पुष्पवाणैरघुतनयं विभेद न
चासौ तावतापि क्षतं खण्डनं आततान क्षतवान् सजलशीतलै
रपि मारुतैस्तं ददाह नचासावर्चिराततान अतएवासौ अनर्थ
पण्डितः निष्प्रयोजने कर्मणि कुशलः विरोधदति पुष्पवाणानां
यन्मार्दवं मारुतानाश्च जलसंसर्गात् यच्छैत्यं तयोर्भेददाहलक्षणं
क्रियाद्वयं विरुद्धमभिहितं तयोश्च क्रिययोर्विरुद्धं क्षतार्चिषोरक
रणं तेन कामोत्कर्षरूपोविशेषः प्रतिपादितः अयञ्च विरोधान
वास्तवः भेददाहाभ्यां पीडामात्रस्य लक्षितत्वात् तथा चोक्तं विरु
द्धानां पदार्थानां यत्र संसर्गदर्शनं । विशेषसाधनायैव सविरोधः
स्मृतोयथेति । अन्यत्राप्युक्तं गुणस्य च क्रियायावा विरुद्धान्यक्रिया
भिदा । या विशेषाभिधानाय विरोधं तं विदुर्यथेति ॥ ६३ ॥

अथ मलिनप्रभौ दिनान्ते जलधिसमीपगताव
तीतलोकौ । अनुकृतिमितरेतरस्य मूर्त्योर्दिनकर
राघवनन्दनावकाष्टी ॥ उपमेयोपमा ॥ ६४ ॥